

EVANGELICKÁ
TEOLOGICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce: *Komunikace evangelia generaci Z*

Autorka práce: *Bc. Radoslava Šticová*

Obor studia: *Diakonika*

Posudek vypracoval: *Mgr. František Štěch, Th.D.*

Datum: *20. 1. 2023*

Diplomová práce paní bakalářky Radoslavy Šticové nazvaná „KOMUNIKACE EVANGELIA GENERACI Z“, předložená v rámci studia oboru *Diakonika* na *Katedře praktické teologie*, je kromě úvodu a závěru, rozčleněna přehledně do 4 kapitol, z nichž první se věnuje vymezení toho, co autorka práce míní „komunikací evangelia“. Druhá kapitola se věnuje charakteristice generace Z, třetí si všímá problematiky komunikace náboženských a filosofických témat předmětné generaci a konečně čtvrtá kapitola ilustruje teoretické poznatky předložené práce na konkrétní případové studii týkající se neziskové organizace Křesťanská akademie mladých, z.s. (dále KAM). Hned v úvodu své práce autorka deklaruje jako cíl své práce „(...) *popsat problematiku komunikace evangelia generaci Z v českém kontextu a nalézt vhodné způsoby komunikace evangelia a dalších etických a teologických témat tak, aby byla tato témata pochopena jako důležitá.*“ Zdá se tedy, že práce má jak svou teoretickou, tak praktickou část. Hned na tomto místě bych rád vyjádřil podivení nad skutečností, že v práci chybí misiologická reflexe celého problému. Domnívám se totiž, že komunikace evangelia je úkolem, který má bezpochyby také (a možná i především) misijní rovinu. Divím se o to víc, neboť KAM je misijně zaměřené společenství, jak ostatně vyplývá z jeho programů (srov. např. pozn. 130).

V první kapitole (1.1) autorka uvádí celou řadu teorií komunikace. Skládá je za sebe ale tak, že není vždy zcela zřejmé, proč je zrovna ta či ona teorie užitečná k naplnění cíle, který sleduje. V některých případech je navíc jejich prezentace trochu zmatená. Jako příklad lze uvést prezentaci teorie D. R. Hofstadtera na s. 13. Ta hovoří o třech rovinách komunikace, ale v autorčině komentáři se pak mluví jen o první a třetí. Proč je druhá vynechána? Není také zřejmé proč o Hofstadterových rovinách mluví autorka práce pak nekonzistentně také jako o „*fázích*“. Část 1.2 pojednává o teologickém pohledu na evangelium a je škoda, že autorka nevyužila možnost lépe toto téma teologicky zakotvit mezi Písmo a tradici, o což se pokouší v části 1.3, ale zároveň se stále až křečovitě drží své „komunikace“. Není to úplně špatně, jen škoda květu, který nemůže plně vykvést. Kapitola 1.4 skáče z období rané církve do „postmoderny“. Tu autorka nijak nedefinuje a přijímá ji jako synonymum pro současnost. Pro komunikaci evangelia generaci Z je pak podle autorky důležité všimnout si nejen narůstající averze mladých vůči tradičním náboženstvím a církvím, ale i obecnějšího problému týkajícího se snížené potřeby osobních vztahů a individuální komunikace. Teorii generací a další specifikaci generace Z se autorka věnuje v následujících oddílech (část 2.). Správně nepomine představit specifikum českého prostředí, kde svůj text opírá zejména o práce Roberta Saka. Text od této část začíná plynout lehčeji. Zdá se, jako by autorka byla více doma v sociologii než v teologii.

EVANGELICKÁ
TEOLOGICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Celkem silně kapitole škodí jen některé kostrbaté formulace a mimo jiné také skutečnost, že na s. 35 se doslovně opakuje stejný text jako je na s. 13. Kromě toho není zcela jasné, proč je na s. 33 anglická citace (pozn. 69), když ve zbytku dokumentu jsou citace překládány do češtiny. Za větou navíc chybí tečka. Je také trochu škoda, že v práci chybí část, která by se věnovala také těm, kdo generaci Z evangelium komunikují, tedy straně, která mladým chce evangelium komunikovat. Jací lidé to jsou? Jaké jsou jejich motivace? K jaké generaci patří? A tak podobně. Odpovědi na tyto otázky mi v práci trochu chybí, ale rozumím autorčinu zaměření na zvolenou cílovou skupinu.

V úvodu třetí části práce se shrnují některé závěry částí předchozích a hned poté je zařazena kapitola týkající se pastorače a doprovázení generace Z (3.2). Zde se autorka opírá o domácí, katolické autory a bylo by zajímavé znát důvody, které jí k tomu vedly. Ty bohužel uvedené nejsou a po mém soudu zde český pohled na pastorači mládeže působí vzhledem ke zbytku práce trochu nesourodě. Mohla by autorka při obhajobě vysvětlit důvody pro výběr citovaných autorů a také to, v čem je jí současný katolický přístup k pastorači mládeže inspirací? Na s. 42 se říká, že u generace Z vidíme ústup od religiozity, ale zároveň trvající zájem o duchovno. To je terminologicky nepřesné tvrzení. Ústup od institucionalizované religiozity skutečně vidíme, ale religiozita – náboženská, tedy zájem o duchovní témata a spiritualita nemizí. Nové formy religiozity jsou značně individualizované a privatizované. Zbytek třetí kapitoly pak prezentuje zajímavé výzkumy a jejich výsledky uvádí do souvislosti s myšlenkami Jan Husa a Jana Amose Komenského. Snahou je zřejmě ukázat, že myšlenky těchto autorů mohou za určitých podmínek rezonovat i u generace Z. Co z toho ale vyplývá? Jaký je důvod pro zařazení kapitoly 3.4, která se podobá spíše výpiskům z díla Jana Husa a Jana Amose Komenského, než koherentní a smysluplné části diplomové práce? Na s. 44 nerozumím větu: „Z nejnovějšího průzkumu mezi mládeží také vyplynulo, že témata, která za určitých podmínek generace Z vnímá jako důležitá, jsou velmi podobná těm, která nejčastěji sdílí mezi sebou lidé na mládežích a při sdílení evangelia na ně poměrně často naráží.“ Čtvrtá kapitola je pak prezentací KAM (a jejich programů), která je založená na webových stránkách této společnosti a autorčině vlastní zkušenosti. Je škoda, že autorka nezahrnuje do této kapitoly žádný pohled zvenčí. Bylo by zajímavé dozvědět se, jak vnímají působení KAM jiné, podobné subjekty (např. jiné církve), nebo také to, jak je KAM vnímána společností v místech, kde působí. Zahrnuta mohla být také nějaká zpětná vazba od škol, pro které KAM nabízí své programy. Co znamená na s. 57 „rozvoj (...) k Boží slávě“? Chápu, že chvály slouží k oslavování Boha, ale jak můžeme ty, kteří chválí rozvíjet k Boží slávě, to netuším.

Závěr (jen 1 strana a 5 řádek) je pak v porovnání s rozsahem celé práce poněkud krátký. Ve svém celku však působí poněkud plytko. Navíc téměř polovina závěru znovu rekapituluje obsah předchozího textu a jen poslední dva odstavce nabízejí skutečné shrnutí. To přiznává určitou hodnotu různým formám online komunikačních kanálů či platform pro primární oslovení generace Z, ale zároveň postuluje naprostou nutnost následného osobního (a pokud možno pravidelného) setkávání. Jako problematické vnímám autorčino tvrzení, že: „Generaci Z je třeba pomoci „vyjít – vystoupit ze sebe“ protože jen tak může dojít schopnosti plně pochopit základ evangelia, kterým je vztah, společenství a vzájemná komunikace s Bohem i jeho lidem (s. 65).“ Zaznívá totiž poněkud „paternalisticky“ a riskuje, že tato nabídka ze strany církve bude generací Z vnímána prostě jen jako mentorování.

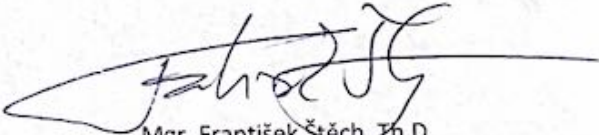
EVANGELICKÁ
TEOLOGICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

V celkovém hodnocení lze tedy říci, že rozsah předloženého textu splňuje dostatečně požadavky kladené na tento stupeň kvalifikační práce. Autorka se opírá o dostatečné množství odborné literatury. Z formálního hlediska je práce spíše průměrná. Vyskytují se v ní gramatické chyby i překlepy, které mnohdy mění smysl vět tak, že ty nakonec ani smysl nedávají. Jedná se bohužel o velmi častý jev, který na celou práci nevrhá dobré světlo a čtenář nabývá dojmu, že autorka mohla věnovat podstatně větší pozornost závěrečné jazykové korektuře. Co se týká obsahu, jedná se v porovnání se zaběhnutými standardy o práci průměrnou či ještě spíše lehce podprůměrnou.

Náměty na otázky k obhajobě:

1. Jakými misiologickými koncepty by autorka podpořila svou práci? Resp. Jaký je misiologický základ pro komunikaci evangelia?
2. Jakou roli hraje komunikace v procesu předávání křesťanské tradice?
3. Uměla byste uvést nějakou kritiku na adresu programů KAN? Je něco, co podle Vás úplně dobře nefunguje? A pokud ano, tak proč tomu tak podle Vás je?

Z uvedených důvodů mám za to, že diplomová práce paní bakalářky Radoslavy Šticové těsně splňuje požadavky kladené na tento stupeň kvalifikační práce, a proto ji doporučuji k obhajobě, avšak navrhuji ji hodnotit známkou „E“.

Mgr. František Štěch, Th.D.